

Pietisten.

Utgifwen

af

P. Waldenström.

Trycktiondes fjärde årgången.

N:r 1

Januari

1885.

Om Mark. 10: 20.

Många hafwa förundrat sig deröfver, att jag i mitt arbete: "Nya Testamentet med förklaringar" öfversatt Mark. 10: 20 sålunda: Detta allt har jag ättat mig för ifrån min ungdom. Wanligen öfversattes detta ställe: Allt detta har jag hållit. Så har äfwen bibelkommissionen öfversatt det. Man har tyckt, att detta skulle gifwa bättre mening. Men nu är förhållandet helt enkelt det, att det icke står så. Det uttryck, som evangelisten begagnar, förekommer äfwen på andra ställen i nya testamentet. Det är samma ord apostelen Paulus använder, då han förmanar Timoteus att ätta sig för smeden Alexander (2 Tim. 4: 15). Det är samma ord Lukas använder, när han säger, att apostlarna hade tillstrifwit de omvända hedningarne, att de skulle ätta sig för det, som war offradt åt afgudar (Apg. 21: 25). Det är samma ord Petrus använder, då han beder de troende ätta sig för att wara indragna i de orättträdigas förwillelse. I någon annan betydelse förekommer detta uttryck icke i nya testamentet. Äfwen i den s. t. profana grekiska prosan har det öfwer allt samma betydelse. Och då är det ett flanderwärdt godtycke att i Mark. 10: 20 öfversätta det annorlunda. Det finnes wid öfversättandet två vägar att gå: den ena är att öfversätta, såsom det står, den andra är att öfversätta, såsom man själf tycker, att det borde stå. Jag har utwalt den förra vägen. Man går tryggare på den, äfwen om man då måste utsätta sig för mycket tadel.

Swad angår meningen i Mark. 10: 20, så blir den lifa god, när man öfversätter riktigt, som när man öfversätter annorlunda. Mannen fäster sig wid de af herren anförda förbuden: Du skall icke göra hor, du skall icke dräpa o. s. w., och svarar derpå: Allt detta har jag ättat mig för ifrån min ungdom.

Om sköten och wilddjuret

i Uppb. 17.

Hwad som i Uppb. 17 åsyftas med sköten och wilddjuret, har i snart sagdt alla tider varit föremål för mycken och liflig diskussion och icke minst under de senare åren. Mestadels har man ansett, att med sköten menas den förfallna kyrkan, ehwad man nu dermed förstått den katolska kyrkan ensam eller denna kyrka jemte de protestantiska statskyrkorna. Med wilddjuret skulle då menas de werldsmakter, af hvilka hon uppbäres, o. s. w.

För min del har jag aldrig kunnat wara med om denna förklaring. Den har, så widt jag förstår, haft sin egentliga grund i en partiståndpunkt, som egt föga gemenskap med texten. Från en sådan ståndpunkt föll det sig för protestanterna i allmänhet ganska naturligt, att den påswissa kyrkan war sköten; från en sådan ståndpunkt faller det sig också naturligt för dem, som inse den protestantiska kyrkans djupa förfall, att med sköten menas ej blott den katolska kyrkan utan den förwerldsligade kyrkan i allmänhet. Att den katolska kyrkan bekämpar den förre tillämpningen är lika naturligt, som att den protestantiska kyrkan bekämpar den senare.

Om man vill komma på det klara med denna sak, måste man lemna hwarje partiståndpunkt. Om den katolska kyrkan är en sköta, om den protestantiska statskyrkan är en sköta, det är en fråga, som alls icke hör hit. Afwen om man kunde aldrig än så klart bewisa, att dessa kyrkosamfund med all rätt borde kallas skötor, så hade man dermed ännu alldeles icke bewisat, att det är detta, som Johannes menar i Uppb. 17. Och här är icke fråga om, hwad den katolska kyrkan eller hwad den protestantiska kyrkan är, utan hwad der efter ordalagen menas i Uppb. 17.

Det är wäl hufwudsakligen genom Auberlens snillrika misgrepp, som hos oss den meningen wunnit sitt egentliga fäste, att med sköten menas den förwerldsligade kyrkan. Han fattar nämligen saken så, att sköten i kap. 17 icke är någon annan än den i kap. 12 omtalade qwinnan, som der war en ren qwinna, men här urartat till en sköta. Till denna uppfattning finnes intet spår i texten, utan den är gripen rätt ur lusten. Om sköten här wore den i kap. 12 omtalade qwinnan, så skulle ängelen, när han förklarade "skötans och wilddjurets hemlighet" (v. 7) icke kunnat undgå att säga det. Men icke ens en antydning derom förekommer i hans ord. Och då är det idel godtycke, att i texten inlägga denna mening.

Det profetiska språket är rikt på bilder. Somliga warda förklarade, andra lemnas oförklarade. Till det förre slaget höra lyckligtwis bilderna i Uppb. 17. Och wid den förklaring, som der gifwes, bör man utan vidare inwändning stanna.

Ängelen, som för Johannes förklarar saken, säger först om wilddjuret, som hade sju hufwud och tio horn: De sju hufwudena äro sju berg, på hvilka qwinnan sitter. De äro också sju konungar (v. 9—10). De hafwa således en dubbel betydelse. Med de sju bergen hafwa nu många tolkare menat sju riket (t. ex. Egypten, Assur, Babel, Persien o. s. w.). Och de hafwa derwid äberopat sig på, att i det profetiska bildspråket ordet berg stundom begagnas för att uttrycka rike. Huru nu med detta fista påstående förhåller sig, är här icke tillfälle att vidare tala. Men hwad som är säkert, det är, att ordet berg på detta ställe icke begagnas såsom bild utan såsom förklaring af bild. Och då måste det fattas i egentlig bemärkelse.

De sju bergen äro alltså sju berg och ingenting annat, och de blida den plats, der stötan sitter.

Men de sju hufvudena beteckna äfwen sju konungar. Dessa sju konungar har man och ofta welat omtyda till sju konungariken. Men om ängelen hade menat konungariken, så hade han och kunnat säga det. Nu säger han konungar, och då är det ett alldeles oberättigadt och godtyckligt wäld på texten att påstå, att han menar riket, aldrabelst som han med sina ord håller på att för Johannes förklara den profetiska bilden. Af dessa sju konungar woro fem redan fallna, den sjette lefde på den tid, då Johannes såg synen. Den sjunde war ännu icke kommen, men när han komme, skulle han endast förblifwa en kort tid (v. 10). Denna ängelens förklaring är så enkel, att det är rent af obegripligt, huru man någonfin kommit på den tanken att omtyda den.

Efter dessa sju konungar skulle komma en åttonde. Denne åttonde betecknades icke genom något särskildt hufvud utan genom wilddjuret sjelft (v. 11). Och om denne åttonde står det, att han skulle "wara af de sju" d. w. s. härstamma ifrån dem. Swilla nu de åtta konungarne äro, det må kunna blifwa föremål för olika gifningar. Men fasthållas måste 1:o) att de äro konungar och ingenting annat, 2:o) att den sjette lefde, när Johannes såg synen, 3:o) att den åttonde härstammar från de sju. Swarje tolkning, som afwiker från denna ängelens egen bestämda förklaring, är falsk.

På samma sätt som de sju hufvudena äro sju konungar, äro och de tio hornen tio konungar; icke tio riket utan tio konungar. Ängelen säger om dem i v. 12: De hafwa ännu icke fått konungarike. Detta skulle han ju icke hafwa kunnat säga, om han med konungarne hade menat konungariken. Ty hwad blefwe det wäl för mening att säga, att de tio konungarikena ännu icke hade fått konungarike? Men är det uppenbart, att han med de tio konungarne menar konungar och icke riket, huru kan man då säga, att han med de sju konungarne menar annat än konungar?

"Ja", säger någon, "men hwilka äro då de tio konungarne?" Swar: Derom lemnar ängelen ingen upplysning. Denna fråga må derför blifwa föremål för olika gifningar. Hwad wi af ängelen få weta, är 1:o) att de äro konungar och ingenting annat, 2:o) att de ännu icke woro till, när Johannes såg synen. Och wid dessa punkter måste hwarje tolkning hålla fast, så widt den icke vill swäfwa i lusten.

Hwad slutligen angår stötan sjelf, förklarar ängelen, att hon är den stora staden, som har konungawälde öfwer jordens konungawälde. Äfwen denna förklaring måste wi hålla fast. Med stötan menas alltså ingen kyrka alls, ware sig den katolska eller den protestantiska. Om ängelen hade menat en kyrka, så hade han kunnat säga den stora kyrkan. Nu säger han staden, och då är det idel godtycke att påstå, att han menar något annat än staden.

"Ja", säger någon, "men han framställer staden såsom en bild af kyrkan." Swar: Huru wet du det? Du gissar det. Men hwar har du fått den gifningen ifrån? Sannerligen icke ur texten. Ty der står helt enkelt staden, och märk: detta står icke taladt såsom bild utan såsom förklaring af bild samt måste derför fattas i egentlig mening.

Med stötan i Uppb. 17 menas alltså en på sju berg belägen stad, som utöfwade konungawälde öfwer jordens konungariken. Denna stad är

det gamla hedniska Rom. Ty det war anlagdt på sju berg; des makt sträckte sig öfwer hela den då kända werlden, och med sina laster förpestade det folkens lif (v. 2, 4, 5).

Det är alltid tryggast att blifwa wid orden, såsom de stå skrifna.

Pietisten

kostar för år 1885 1 krona 25 öre, postbefodringsavgiften dert inberäknad. Prenumeration kan ske på alla postanstalter, äfvensom direkt hos Pietistens Expedition. Prenumerantsamlare, som skaffa tio prenumeranter, erhålla två friegemplar, de, som skaffa femton, erhålla tre o. s. w., men de måste då prenumerera direkt hos Expeditionen under adress: Stockholm.

Sänd till Amerika kostar Pietisten för år 1885, likasom föregående år, 1 krona 25 öre med tillägg af portokostnaden, 35 öre per exemplar, således 1 krona 60 öre. Swart 6:te exemplar lemnas gratis, dock måste prenumeranten själf betala portot äfwen för friegemplaren.

Nya Testamentet

med förklarande anmärkningar

af **P. Waldenström.**

Hittills utkomna: häft. 1—6 à 75 öre pr häfte.

"Guds nåd".

Betraktelser öfwer Ltt. 2: 11—13, af Sam. Johansson.

Pris: 25 öre.

Pilgrims tillfälliga betraktelser

af **R. Palmberg.** Andra Upplagan. Pris: häft. 60 öre, inb. 80 öre och 1 krona.

Förstode du Guds gåfwa

af **R. Palmberg.** — Pris: 15 öre.

Annons

från **A. L. Normans Förlags-Expedition.**

Bibeln,

med Gamla Testamentet efter Bibellommisjonen's öfversättning år 1878 och Nya Testamentet i öfversenssammanhåll med den enligt Kongl. cirkuläret den 19 oktober 1883 af Bibellommisjonen utgifna Normalupplaga

i fickformat,

bunden i skinnband: 2 kr. 50 öre pr ex.

När minst 10 ex. requireras, sättes priset till 2 kr. 10 öre pr ex.

Requisitioner torde insändas till

A. L. Normans Förlags-Expedition.

Stockholm.

Stockholm, tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Ättelohlag, 1885.